

Brussel, 25 juni 2020

Advies 2020/09

Uitgebracht op vraag van de minister van Zelfstandigen

Artikel 110, §1 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

**Tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen :
verlenging voor de maand september**

Inhoud

Samenvattend	1
1 Ouderschapsuitkering voor zelfstandigen	1
2 Voorstel	2
3 Het advies van het Comité	3

Samenvattend

Aan het ABC wordt voor advies een ontwerp van koninklijk besluit voorgelegd dat :

- voor de maand september de verlenging voorziet van de tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen die i) hun activiteit in de maand september gedeeltelijk onderbreken en ii) zorgen voor één of meerdere kinderen jonger dan 12 jaar;
- het bedrag van de ouderschapsuitkering per 1 juli verhoogt voor éénoudergezinnen en gezinnen met een gehandicapt kind.

1 Ouderschapsuitkering voor zelfstandigen

In mei 2020 introduceerde de federale regering een tijdelijke ouderschapsuitkering ter ondersteuning van zelfstandigen die in de bijzondere context van deze Coronacrisis (de geleidelijke heropstart¹ van economische activiteiten terwijl de meeste scholen nog niet werken

¹ De heropstart van bepaalde sectoren vanaf 4 mei 2020, gevolgd door andere sectoren vanaf 18 mei en 8 juni 2020.

volgens het gebruikelijke schoolregime) hun professionele activiteit combineren met de zorg voor hun kinderen^{2,3}.

De uitkering is bedoeld voor zelfstandigen die gedurende een volledige kalendermaand i) hun activiteit gedeeltelijk onderbreken en ii) zorgen voor één of meerdere kinderen jonger dan 12 jaar⁴.

De ouderschapsuitkering bedraagt 532,24 euro per maand, of 875,00 euro in geval van een eenoudergezin⁵. Deze uitkering is niet cumuleerbaar met een andere uitkering in het zelfstandigenstelsel⁶.

Het systeem is bedoeld voor :

- zelfstandigen in hoofdberoep, helpers, meewerkende echtgenoten en student-zelfstandigen⁷;
- zelfstandigen in bijberoep en zij die als zelfstandige actief zijn na de wettelijke pensioenleeftijd, op voorwaarde dat het bedrag van hun wettelijk verschuldigde voorlopige bijdragen gelijk is aan datgene verschuldigd door zelfstandigen in hoofdberoep.

Aanvankelijk werd de uitkering voorzien voor de maanden mei en juni. Ondertussen werd hij verlengd voor de maanden juli en augustus 2020⁸.

2 Voorstel

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies aan het ABC wordt voorgelegd, voorziet ten eerste een verlenging van de tijdelijke ouderschapsuitkering voor de maand september. Men gaat er immers van uit dat de niet altijd zo evidente combinatie van werk en opvang van kinderen zich ook zal voordoen tijdens die maand. Na 6 maanden zonder school of een regelmatig ritme, zal het voor (jonge) kinderen niet evident zijn om zich opnieuw aan te passen aan een schoolomgeving. Via de maatregel wil men het voor ouders mogelijk maken om hun kinderen tijdens deze periode de aangepaste begeleiding te geven.

² Koninklijk besluit van 4 juni 2020 houdende toekenning van een ouderschapsuitkering ten gunste van de zelfstandige die zijn zelfstandige activiteit onderbreekt in het kader van de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19.

³ Zie adviezen ABC 2020/04 en 2020/07

⁴ In geval van een kind met een beperking geldt een leeftijdsgrens van 21 jaar. Indien het kind wordt opgevangen door zijn ouders en geniet van een intramurale of extramurale dienstverlening of behandeling georganiseerd of erkend door de Gemeenschappen geldt helemaal geen leeftijdsbeperking.

⁵ Dit betekent dat de zelfstandige uitsluitend samenwoont met één of meerdere kinderen van wie er minstens één ten laste is van de aanvrager.

⁶ Met uitzondering van een pensioen. Cumulatie met bepaalde uitkeringen in een ander stelsel van sociale zekerheid dan het stelsel van de zelfstandigen is niet uitgesloten.

⁷ Voor zover de student-zelfstandige evenveel bijdragen betaalt als een zelfstandige in hoofdberoep.

⁸ Zie advies ABC 2020/07 van 12 juni 2020

In deze gecompliceerde en onzekere context van heropstart, vindt men het dan ook passend om de initiële maatregel voor steun aan zelfstandige ouders tijdens de maand september 2020 te verlengen.

Daarnaast verhoogt het ontwerp van koninklijk besluit vanaf 1 juli 2020 het bedrag van de ouderschapsuitkering voor zelfstandigen die :

- ouder zijn van een gehandicapt kind. De uitkering zal vanaf dan 638,69 EUR bedragen.
- uitsluitend samenwonen met één of meerdere kinderen, van wie er minstens één ten laste is van de aanvrager. De uitkering stemt vanaf 1 juli overeen met 1050,00 EUR.

3 Het advies van het Comité

Het Comité neemt kennis van het voorstel tot verlenging van de tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen voor de maand september. Net zoals in zijn adviezen 2020/05⁹ en 2020/07¹⁰ geeft het Comité aan te begrijpen dat men gezinnen met jonge kinderen in deze crisisperiode extra faciliteiten wil geven om de opvang van kinderen te kunnen verzoenen met hun professionele activiteit. Omwille van de huidige omstandigheden blijkt dit voor velen een (extra) moeilijk gegeven.

Niettemin stelt het Comité zich, net als in zijn twee vorige adviezen, opnieuw de vraag of een tijdelijke ouderschapsuitkering het meest aangewezen instrument is om die doelstelling na te streven. Het Comité meent dat het voor vele zelfstandigen op dit moment, maar ook in de komende periode, belangrijk is dat zij zich voldoende kunnen concentreren op de heropstart van hun activiteit en hiertoe de nodige omkadering krijgen.

Het Comité is er dan ook voorstander van om zelfstandigen op een andere manier te ondersteunen in de combinatie van arbeid en zorg voor kinderen (o.a. door ook in deze bijzondere periode voldoende opvang te voorzien voor (jonge) kinderen) dan hen de mogelijkheid te geven om hun activiteit tijdelijk, vergoed te onderbreken. Dergelijke alternatieve faciliteiten zouden de betrokken zelfstandigen meer ademruimte geven zonder dat zij hun activiteiten moeten terugschroeven om de zorg voor hun kinderen op zich te nemen.

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 25 juni 2020 :

Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter

⁹ Advies ABC van 12 mei 2020 'Tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen'

¹⁰ Advies ABC van 12 juni 2020 'Tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen : verlenging voor de maanden juli en augustus'